

Η μετανάστευση των πουλιών στη Χερσόνησο του Ακρωτηρίου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες όλων των βαθμίδων της Μέσης Γενικής και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (9:00-13:00)

Σημείωση 1:

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται στις δύο περιόδους μετανάστευσης, δηλαδή της Άνοιξης και του Φθινοπώρου. Επειδή οι ημερομηνίες μετανάστευσης δεν είναι σταθερές και εξαρτώνται από αστάθμιστους παράγοντες, όπως οι καιρικές συνθήκες, χρειάζεται επιπρόσθετη συνεννόηση των συνοδών εκπαιδευτικών με το προσωπικό του Κέντρου, ακόμη και μετά τον καθορισμό ημερομηνίας για την εφαρμογή του προγράμματος, για ενδεχόμενη αλλαγή ημερομηνίας ή επιλογή άλλου προγράμματος.

Σημείωση 2:

Οι δραστηριότητες του προγράμματος προσαρμόζονται στο μαθησιακό και ηλικιακό επίπεδο των μαθητών/μαθητριών και είναι δυνατό να ανασχεδιασθούν, να εμπλουτισθούν και να αναδιαμορφωθούν σε συνεργασία με τους/τις υπεύθυνους/υπεύθυνες εκπαιδευτικούς στη βάση των αναγκών και των ιδιαιτεροτήτων της κάθε ομάδας.

Σημείωση 3:

Το σχολείο είναι υπεύθυνο για τη συνεννόηση μεταφοράς των μαθητών/μαθητριών με το λεωφορείο από το ΚΠΕ προς τα αντίστοιχα πεδία μελέτης.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- κατανοήσουν το φαινόμενο της μετανάστευσης των πουλιών σε παγκόσμιο επίπεδο και συγκεκριμένα της διαδικασίας και της τακτικής που αυτά ακολουθούν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους,
- ενημερωθούν για τη μεγάλη ποικιλία ειδών πουλιών που υπάρχουν στην Κύπρο (μόνιμοι κάτοικοι και μεταναστευτικά είδη) και να ασκηθούν στην αναγνώριση των διαφόρων ειδών,
- κατανοήσουν τους λόγους που η Χερσόνησος Ακρωτηρίου αποτελεί πολύ σημαντικό μεταναστευτικό σταθμό για εκατομμύρια πουλιά στις δύο περιόδους μετανάστευσης (Άνοιξης και Φθινοπώρου),
- ενημερωθούν για το νομικό πλαίσιο προστασίας των άγριων πτηνών με άξονα την Ευρωπαϊκή οδηγία 2009/147/ΕΚ,
- εξοικειωθούν με βασικές έννοιες όπως «ενδημικό είδος», «μεταναστευτικό είδος», «Ευρωπαϊκή οδηγία», «είδος προτεραιότητας», «είδος υπό εξαφάνιση», «διάδρομος μετανάστευσης» «Ζώνη Ειδικής Προστασίας», «θερμές αέριες μάζες» κτλ.,

- κατανοήσουν τις τεχνικές που χρησιμοποιούν τα διάφορα είδη πουλιών για να εξοικονομήσουν ενέργεια στα μεταναστευτικά τους ταξίδια,
- κατανοήσουν την επιλογή προορισμών και διαδρομών των μεταναστευτικών πουλιών με βάση τις ανάγκες και τις δυνατότητες τους,
- ασκηθούν στην αναγνώριση πουλιών.
- αντιληφθούν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα πουλιά στη διάρκεια των ταξιδιών τους, αναφέροντας παραδείγματα από το Ακρωτήρι αλλά και από άλλες περιοχές της Κύπρου, όπως είναι η παράνομη παγίδευση εκατομμυρίων πουλιών κάθε χρόνο με δίκτυα,
- κατανοήσουν τα οφέλη που προκύπτουν για τους τοπικούς πληθυσμούς, οικοτουριστικά, από την παρουσία των πουλιών στην περιοχή τους,
- συνειδητοποιήσουν τη σημασία της διατήρησης και προστασίας των περιοχών που χρησιμοποιούν τα πουλιά ως σταθμούς ξεκούρασης, ξεχειμωνιάσματος και αναπαραγωγής.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- 8:30 - 9:00 Αφιξη - καλωσόρισμα και ξενάγηση στο Κέντρο. Προσανατολισμός και γενικές πληροφορίες για την περιοχή και το περιβαλλοντικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα που θα εφαρμοσθεί. Συζήτηση για το πρόγραμμα και για τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του.
- 09:00-09:30 Εισαγωγή των μαθητών/μαθητριών στις βασικές έννοιες και ορισμούς που θα χρησιμοποιηθούν κατά την εφαρμογή του προγράμματος. Επεξήγηση του φαινομένου της μετανάστευσης πουλιών στην περιοχή της Δυτικής Παlearκτικής στην οποία ανήκει και η Κύπρος και συζήτηση για το πώς τα πουλιά αξιοποιούν τις καιρικές συνθήκες και παραμέτρους για να εξοικονομήσουν ενέργεια κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους. Προβολή ταινίας για τα πουλιά στη χερσόνησο Ακρωτηρίου. Συζήτηση για τις σημαντικές μεταναστευτικές περιοχές στην Κύπρο με έμφαση στην περιοχή Ακρωτηρίου.
- 09:30-11:30 Μελέτη πεδίου σε περιοχές που χρησιμοποιούν τα μεταναστευτικά πουλιά κατά την Άνοιξη και το Φθινόπωρο (ανάλογη περιοχή στην ανάλογη περίοδο). Η όλη εργασία βασίζεται στην απάντηση του ερωτήματος κατά πόσον η μετανάστευση των πουλιών είναι τόσο αναγκαία που να δικαιολογεί τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα πουλιά σε αυτά τα κοπιαστικά ταξίδια. Ενδεικτικές δραστηριότητες που εφαρμόζονται αναφέρονται πιο κάτω:
- Παρατήρηση διάφορων περιοχών και εντοπισμός κατάλληλων σημείων όπου μπορούν τα πουλιά να χρησιμοποιήσουν ως μεταναστευτικούς σταθμούς λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες σε τροφή, καταφύγιο, κούρνιασμα κ.λπ.,
 - Παρατήρηση και εντοπισμός κατάλληλων σημείων όπου μπορούν να δημιουργηθούν ανοδικά ρεύματα αέρα τα οποία

αξιοποιούν τα μεγάλα σε μέγεθος πουλιά για να κερδίσουν ύψος χωρίς να σπαταλήσουν ενέργεια,

- Παρατήρηση πουλιών και αναγνώρισή τους με τη βοήθεια τηλεσκοπίου, κιαλιών και οδηγών αναγνώρισης.

11:30 - 13:30. Επιστροφή στο Κέντρο και συνέχιση της εργασίας που άρχισε στο πεδίο:

- Εντοπισμός των περιοχών που αξιολογήθηκαν στο πεδίο και χαρτογράφησή τους, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένας μεταναστευτικός χάρτης της Χερσονήσου,
- Εντοπισμός στο χάρτη των παραγόντων που μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα στα μεταναστευτικά πουλιά,
- Αξιοποιώντας τον μεταναστευτικό χάρτη και αναλύοντας τους παράγοντες που προκαλούν προβλήματα στα μεταναστευτικά πουλιά, διατυπώνουν εισηγήσεις για βελτίωση της κατάστασης,
- Συμπεράσματα για τη μεταναστευτική σημασία της Χερσονήσου,
- Συμπεράσματα για τη σημασία της μετανάστευσης των πουλιών, ως παράγοντα για την επιβίωσή τους.
- Συζήτηση σε σχέση με την οικοτουριστική αξιοποίηση περιοχών πλούσιων σε πτηνοπανίδα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Φέρουν ετικέτα με αναγραμμένο το όνομά τους.
- Φορούν αθλητικά ρούχα, παπούτσια και καπέλο, ανάλογα με την εποχή.
- Έχουν μαζί τους φαγητό και δοχείο με νερό καθώς δεν υπάρχει κυλικείο στο Κέντρο.
- Έχουν διαθέσιμη αντικουνουπική προστασία καθώς ανά περιόδους παρατηρείται έξαρση στον πληθυσμό των κουνουπιών.